

5.6.2017

REILU PEILI: Aukeaako homourheilijan kaappi lajista riippumatta?

Kaikki vastaukset

Kyllä

”Toivottavasti ihmisen oma halu ratkaisee, eikä lajikulttuuri.” – Sari Rautio, VLN, ennakointi jäsen

” Vastasin kyllä, koska ainakin toivon näin. Meidän kaikkien liikunnassa ja urheilussa mukana olevien pitäisi pitää huolta siitä, että jokaisella on mahdollisuus osallistua toimintaa omista lähtökohdistaan. Jokaisella tulisi olla mahdollisuus harjoitella ja kilpailla turvallisessa ympäristössä ilman epäonnistumisen tai leimautumisen pelkoa. Tällöin myös oppiminen ja kehittyminen on mahdollista ja voi aidosti päästä kokemaan pettymykset ja ilon hetket.” – Rami Luomanpää, toiminnanjohtaja / WAU ry

”On tärkeää jatkaa myös urheilun sektoreilla hyvin etenevää työtä yksilön oikeuksien puolesta olla itsenäinen, arvostettu ja tasa-arvoinen sellaisena kuin on.” – Anuliisa Uotila, taitoluisteluvallmentaja

”Haluan kovasti uskoa vastaukseen "kyllä", vaikkei varmaan kaikissa lajeissa tähän vielä päästä. Suomessa ja maailmalla on hyviä esimerkkejä ja esikuvia siitä, kuinka urheilija voi elää avoimesti omien arvojensa mukaisesti. Urheilijoiden kaapista ulos tuleminen on vain hyväksi kyseiselle urheilulajille. On kanssaihminen vanhanaikaisuutta ja sulkeutuneisuutta, ellei osata arvostaa kaikkia sellaisina kuin olemme.” – Eerika Laalo-Häikiö, toiminnanjohtaja / Suomen Uimaliitto

”Aika on suvaitsevaisempi kuin aikaisemmin. Henkilökohtainen seksuaalisuus tuodaan esille luonnollisemmin kuin ennen. Kynnystä edelleen on mutta ei niin paljon kuin menneinä vuosina.” – Tapio Korjus, rehtori / Kuortaneen Urheiluopisto

”Maailma muuttuu, ymmärrys kasvaa ja ovet aukeavat niidenkin lajien osalta, jotka vielä "elävät kannon" alla. Junioriurheilussa valmentajien ja muiden aikuisten rooli ja vastuu avaramman ja oikeudenmukaisemman ilmapiirin luomisessa on merkittävä. Jokaisella ihmisellä oikeus tulla nähdyksi ja kuulluksi juuri sellaisena kuin on. Sen tähden on tärkeää, että kaapin ovi avautuisi silloin kun sen pitää avautua.” – Leena Huovinen, kisapappi

”Omassa lajiliitossamme pyrimme olemaan sekä sanoissamme, että teoissamme mahdollisimman tasavertaisia. Kuten sanottua yksilön itsensä kannalta on äärimmäisen tärkeää saada olla oma itsensä ja suunnata energia harjoitteluun ja kilpailuun, eikä mahdollisesti oman seksuaalisen identiteetin piilotteluun. Liittomme osalta tuemme kaikkien yhdenvertaisia mahdollisuuksia toimia lajiemme parissa ja ilahduttavasti toiminnassamme onkin mukana avoimesti homo- ja myös muunsukupuolisia urheilijoita.” – Mika Kankainen, puheenjohtaja / Suomen Kendoseurojen Keskusliitto ry

”Voimanostossa on eritavalla seksuaalisesti suuntautuneita ihmisiä, joista osa ei peittele homoseksuaalisuuttaan. Lajissamme vaikuttaa myös transseksuaali, joka on julkisuudessaakin tuonut esiin asemaansa urheilijana.” – Tero Hyttinen, puheenjohtaja, Suomen Voimanostoliitto

Ei

”Valitettavasti osa urheilijoista kokee joutuvansa yhä olennaisesti rajoittamaan, mitä itsestään ja arjestaan jakaa seura-, laji- tai laajemman urheiluyhteisön sisällä. Vaikka asenteet ovat muuttuneet positiiviseen suuntaan, erityisesti nuoremman ikäpolven kohdalla, ei kaapin ovien aukaisu ole helppo ratkaisu vielä ihan jokaiselle ja joka paikassa. Siinä missä suora homofobia ei onneksi ole enää hyväksyttävää monessakaan yhteydessä, hetero-olettamus elää vahvana niin urheilussa kuin muussakin yhteiskunnassa. Tästä syystä kaapin ovea harvemmin avataan vain kerran, vaan vaatii toistuvia tekoja olla avoimesti ei-hetero ja julkisesti "oma itsensä". Kaikki tämä energia on pois esimerkiksi harjoittelusta ja vaikuttaa heikentävästi niin urheilijan hyvinvointiin ja jaksamiseen kuin myös menestymisen mahdollisuuksiin. Normatiiviset oletukset sukupuolesta ja seksuaalisuudesta elävät ehkä vahvempina joissakin lajeissa kuin toisissa. Näiden normien vaikutukset yksittäisten urheilijoiden elämässä ovat kuitenkin yhtä vakavat lajista riippumatta.” - Piia Korpi, koulutuskoordinaattori / Suomen Vammaisurheilu ja -liikunta

”Valitettavasti urheilumaailma on yhä varsin miehinen linnake, jossa ennako-odotuksena on perinteiset sukupuoliroolit. Tämä heteronormi tulee esille käytännössä ja erityisesti takahuoneissa sekä pienen piirin kokoontumisissa. Toki löytyy urheilumuotoja, joissa ei olla ankkuroiduttu kiinteään identiteettiin eli ymmärretään paremmin yksilön seksuaalisuuden monimuotoisuus. Mustavalkoinen hetero tai homo - asetelma on aika yksioikoinen näkemys seksuaalisuuteen. Toivottavasti muutamien urheilijoiden "ulostulot" homo- tai biseksuaalisuudestaan ovat antaneet rohkeutta niille urheilun parissa toimiville, jotka ovat joutuneet piilottamaan merkittävän osan persoonallisuudestaan fasadin taakse.” – Juha Kanerva, toimittaja / Urheilusanomat

”Ei aukea, eikä myöskään bi-, lesbo- tai transurheilijan. Seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin kuuluvat ihmiset tuntevat urheilumaailman yhä usein turvattomaksi, syrjintää ja kiusaamista esiintyy, ja asenteet ovat edelleen vahvasti heteronormatiivisia. Monet esimerkiksi salaavat syrjinnän pelon takia seksuaalisen suuntautumisensa urheiluharrastuksissa, ja voi myös käydä niin, ettei urheiluharrastusta aloiteta tai se lopetetaan syrjinnän ja kiusaamisen tai niiden pelon takia. Jokaisen tulee voida itse päättää kertoako seksuaalisesta suuntautumisestaan tai sukupuoli-identiteetistään ja kenelle, mutta ei ole hyväksyttävää, että ympäristön kielteiset asenteet vaikuttavat tuohon päätökseen. Urheiluyhteisöjen ja tilojen tulisi olla avoimia kaikille seksuaalisesta suuntautumisesta tai sukupuoli-identiteetistä riippumatta, ja niiden turvallisuus ja syrjimättömyys tulisi taata. Lajiliitoilla ja seuroilla onkin tärkeä rooli positiivisen ilmapiirin luomisessa ja syrjinnän ehkäisyssä sekä siihen määrätietoisesti puuttumisessa.” – Terhi Aaltonen, vs. pääsihteeri / Seta

”Kenenkään ei pitäisi joutua olemaan kaapissa. Urheilumaailmassakin esiintyy kuitenkin edelleen mm. suvaitsemattomuutta ja suoranaista homofobiaa. Suunta on ollut kohti parempaa mutta työ on vielä kesken.” – Olli-Poika Parviainen, kansanedustaja (Vihreät)

”Ikävä kyllä ei. Minun mielestä meillä tulisi olla tasa-arvoinen suhde niin hetero kuin homo urheilijoiden kanssa. Se ei myöskään tarvitse olla mitään ihmeellistä josta tehdään otsikoita vaan jokainen valitsee kumppaninsa omien lähtökohtiensa mukaan. Ei median! Nämä ovat henkilökohtaisia asioita. Miksi niistä halutaan otsikoita? Kyllä meidän urheiluketälle mahtuu jokainen urheilija seksuaalisesta suuntautumisesta huolimatta. Se on yksilön asia. Media ei tule peiton alle...” – Jukka Järvinen, kaupunginvaltuutettu, ex-ammattinyrkkeilijä

”Yhdistys perustettiin todelliseen tarpeeseen. On havaittavissa, että nuoria ei enää tule niin paljon mukaan. Asiat ovat menossa parempaan suuntaan ja nuoret voivat paremmin liikkua valtavirtaseuroissa. Eroja on toki paikkakuntien lisäksi lajeittain sekä sukupuolen suhteen. Toivoisin enemmän esikuvia, jotta jokainen uskaltaa olla oma itsensä.” Erika Patrikainen, puheenjohtaja / HOT ry

”Tämä on nyt silkkaa mutua, mutta minulla on käsitys, että enemmän kuin urheilulaji päätökseen tulla ulos kaapista vaikuttaa urheilijan persoonallisuus. Kaapista tulleita on tätä nykyä sekä yksilölajeissa että joukkueurheilussa. Lajikulttuureissa voi olla aikamoisia eroja heteronormatiivisuuden ja toisaalta suvaitsevuuden määrissä. Kaunokirjallisuuden (esim Katri Lipson: Detroit) perusteella homous näyttää järkyttävän miesten jääkiekossa kun taas naiskäsi- tai jalkapalloilijoiden homoseksuaalisuuden suhtaudutaan rauhallisemmin. Lajiyhteisöt ovat erilaisia. Homourheilijoiden kokemukset ja vastaukset asiassa ovat relevantteja. Kysymyshän on heidän oikeudestaan olla oma itsensä.” – Reetta Meriläinen, päätoimittaja emerita

”Käsitykseni perustuu lähinnä urheilun parissa toimivien käyttämiin puheenvuoroihin. Niistä on syntynyt kuva, että toisissa lajeissa erilaisuutta suvaitaan paremmin kuin toisissa.” – Tuomo Lappalainen, toimittaja / Suomen Kuvalehti

”Olisi hyvä, että olisi ollut myös vaihtoehto, kyllä yhä useammin, muttei vielä kaikissa lajeissa. Olisin vastanuut sen mukaisesti.” – Tuija Brax, pääsihteeri / Sydänliitto

”Kukaan ei osaa vastata tähän kysymykseen täydellisesti. Asiaa voisi kuitenkin ajatella toisinkin kuin ReiluPeilin introssa eli onko seksuaalinen suuntautuminen urheilussa, työssä tai edes ihmissuhteissa oikeasti kaikille ihmisille niin tärkeä asia kuin julkisessa keskustelussa annetaan ymmärtää? Haluavatko kaikki homoseksuaalit itse tehdä seksuaalisuudestaan avoimen asian tai kiinnostaako/vaikuttaako seksuaalinen suuntautuminen urheilemiseen tai joukkuekavereihin? Vaikka kannatankin avoimuutta, niin en myöskään halua, että mistään ihmisen yksityisasiasta tehdään väkisin liian merkityksellistä, jos se ei sitä ole asianosaiselle itselleen tai hänen urheiluyhteisölleen. Jos asia ei vaikuta kyseiseen urheiliijaan ja hänen urheilemiseensa, niin miksi se olisi ongelma muillekaan? Asia on aivan toinen, jos seksuaalinen suuntautuminen tai sen salaaminen vaikuttaa negatiivisesti. Toimittajien, järjestöjohtajien tai hallinnon ihmistenkään ei odoteta avautuvan puoluepoliittisista suuntautumisistaan, vaikka niiden tiedetään vaikuttavan heidän työhönsä ja monien muiden elämään monin eri tavoin. Tosi outoa olisi kuitenkin vaatia ko. ammattien harjoittajien avautuvan vielä seksuaalisista suuntautumisistaan, joilla tuskin on lähellekään niin suurta merkitystä heidän työhönsä kuin aatteellisella suuntautumisella.” – Arto Tiihonen, liikuntasosiologi, blogisti www.miksiliikun.fi

”Olen kuullut tapauksista työyhteisössäni Jyväskylän yliopiston Liikuntatieteellisessä tiedekunnassa opiskelija-urheilijoiden kertomana, että miehistemmissä voimailu-kamppailulajeissa ja jääkiekossa on pitänyt pitää kaapin ovi kiinni. Naisurheilijoiden keskuudessa olen havainnut, että tässä asiassa ollaan enemmän liberaaleja. TUL:n Tasa-arvovaliokunnan ohjelmissa sekä kasvatus- ja valmennustyössä on käytäntönä kaiken sukupuolisen suuntautumisen 100 %:nen hyväksyttävyyys. Lisäksi kaikki sukupuoleen ja sukupuoliseen suuntautumiseen liittyvä syrjintä ja häirintä on 100 %:sesti kiellettyä. TUL:lla on siis oma em. mainittu elin, joka tekee koko ajan valistustyötä mm. seminaarien ja koulutuksen avulla, jotta tämäkään tasa-arvoon liittyvä tärkeä seikka ei jää huomiotta TUL:n kasvatustyössä.” – Kimmo Suomi, puheenjohtaja / TUL

”Miesten joukkuelajeissa kaappi näkyy pysyvän tiukasti kiinni. En näe, että tilanne muuttuisi kovin nopeasti. Valitettavasti.” – Kari Räisänen, toimittaja / Helsingin Sanomat

”En halua kohdistaa kritiikkiä yksittäisiin lajeihin, vaan siihen, miten edelleen törmää yksittäisiin yhteisöihin, joissa yhteistä suhtautumistapaa ei ole vielä keskusteltu auki. Toivotaan, että asiaan ei tarvitsisi ottaa kantaa, jos se ei ole ajankohtainen. Tuolloin kaapista ulos astuva urheilija joutuu aloittamaan samasta tilanteesta (nollilta) kuin moni muu ennen häntä. Asia vaatii vielä lisää valistusta yhdenvertaisuuden saavuttamiseksi.” – Kristiina Danskanen, toiminnanjohtaja / Suomen Valmentajat ry

"Aukeaisikin!! Mutta valitettavasti olemme vielä tilanteessa, että lokeroimme urheilijoita seksuaaliseen suuntautumisen mukaan. Urheilu on täynnä tabuja, joista seksuaalinen suuntautuminen on varmasti yksi niistä, josta keskustellaan vielä vuosia - valitettavasti. Toivon, että urheilu voisi toimia esimerkkinä, oven avaajana - yhteiskuntamme rakentajana - mutta meillä on tähän vielä matkaa." – Riikka Juntunen, toiminnanjohtaja / Suomen Vammaisurheilu ja -liikunta

"Erityisesti miesten joukkuelajeissa kaapit pysyvät kiinni. Epäterve maskuliinisuuden kulttuuri pitää valtaa monessa lajissa ja ulossulkee ihmisiä ja varmistaa, ettei homot halua tulla ulos kaapista. Urheilu on yhteiskunnan saroista armeijan jälkeen vanhanaikaisin ja vaatii siksi erityisen paljon työstöä yhdenvertaisuuden edistämiseksi. "Ei meidän lajissa ole homoja" on paitsi idioottimaista, myös vaarallista lajin homoille." – Minna Minkkinen, Valtion liikuntaneuvoston tasa-arvo ja yhdenvertaisuusjaosto

"En jaksa uskoa, että kaikissa lajeissa se olisi vielä mahdollista." – Timo Haukilahti, liikuntaneuvos

"Yhä edelleen asian kertominen vaatii rohkeutta ja erityisesti joukkuelajeissa harrastavilla suurempi kynnys." – Sirpa Paatero, kansanedustaja

"Valitettavasti urheilussa on edelleen vallalla sellaista kulttuuria ja lajeja, joissa avoimuus seksuaalisen suuntautuneisuuden suhteen ei ole arkipäivää. Myös naisten ja miesten urheilussa ja yksilö- ja joukkuelajeissa on eroja. Vähemmistöt tutkitusti kokevat syrjintää ja häirintää niin koulu-, kilpa- kuin harrasteliikunnassa. On muistettava, että yhdenvertaisuuslaki kieltää syrjinnän seksuaalisen suuntautuneisuuden perusteella ja tasa-arvolaki sukupuoli-identiteetin ja sukupuolen ilmaisun perusteella. Lait velvoittavat syrjinnän ennaltaehkäisyyn. Tämä koskee ja velvoittaa myös urheilua ja liikuntaa. Tarvitsemme asiasta avointa keskustelua, toimenpiteitä ja tekoja ja pääsyä muun yhteiskunnan tasolle avoimuudessa." – Terhi Heinilä, pääsihteeri / Naisjärjestöjen Keskusliitto

"Urheilun sosiaalinen merkitysmaailma on konservatiivinen ja tiukasti heteronormatiivinen. Toteemeita ovat maskuliinisuus ja fyysisuus, jotka ymmärretään niin kehollisina kuin henkisinä ominaisuuksina. Vanhoillisten ja syvään juurtuneiden arvojen merkitysmaailmassa on hyvin vähän tilaa monimuotoisuudelle. Tämä ei valitettavasti koske yksin aikuisten urheilua, vaan näkyy kiusaamisena ja syrjintänä myös lasten ja nuorten liikunnassa. Seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen syrjintäkokemuksista liikunnassa ja urheilussa on viime vuosina julkaistu tutkimuksia, joiden tulokset ovat surullista ja karua kertomaa. Ilmapiiri on kaikkea muuta kuin hyväksyvä kaapista tulemiseen - omana itsenään olemiseen." – Mikko Salasuo, dosentti

"Yhteiskunnassa tilanne on muuttunut myönteiseen suuntaan ja sama koskee myös urheilua, mutta uskon, että suhtautuminen vaihtelee eri lajeissa. Seksuaalinen suuntautuminen ei ole omassa toiminnassamme ollut syrjinnän tai kiusaamisen motiivina." – Fred Sundwall, pääsihteeri / Suomen Ratsastajainliitto

"Suomessa on vielä sellaisia "äijälajeja", joissa ei ole ollut ymmärrystä nousta tämän päivän tasolle." – Reijo Ruokonen, erityisasiantuntija, evp

"Teema on tärkeä ja soisi, että lajikohtaisesti jokainen tulee tasa-arvoisesti kohdelluksi riippumatta sosiaalisesta, etnisestä tai sukupuolisesta suuntautumisesta. Rohkeutta vaaditaan nk. kaapista ulostuloon. En usko, että se on mahdollista tulematta syrjityksi miehisissä lajeissa." – Birgitta Kervinen,

Honorary President / ENGSO

”Koko ajan olemme menneet parempaan suuntaan seksuaalisuuden hyväksymisen suhteen. Kuitenkin vielä on monen oma asenne sen kaltainen, että hyväksyntää ei tule. Näitä henkilöitä löytyy varmasti jokaisesta lajista. Tärkeintä on saada asenteet muuttumaan molemmin puolin. Vastustava asenne vapaammaksi ja oman identiteetin tuntevalle rohkeampaa asian esittämistä. Normaali avoin ihmisyyttä korostava toiminta kasvattaa myös parhaita urheilijoita.” – Vesa Lappalainen, toiminnanjohtaja / Suomen Aikuisurheiluliitto ry

”Ei aukea vielä - valitettavasti. Jokaisella yksilöllä pitää olla mahdollisuus toimia ja esiintyä omana itsenään riippumatta henkilökohtaisista ominaisuuksista aivan jokaisella elämänelämällä, siis myös urheilussa. Urheilu erityisesti ns. mehisissä lajeissa on varmasti yksi konservatiivisimpia paikkoja nyky-yhteiskunnassamme, surullista mutta totta. Omat taustat ja henkilökohtaiset ominaisuudet ovat yksityisasiasia, eikä itse asiassa mitenkään riippuvainen urheilijoiden pääjuttuun eli urheilemiseen ja urheilusuorituksiin nähden. Toivottavasti maailma on kuitenkin muuttumassa myös henkilökohtaisen seksuaalisen suuntautumisen hyväksymisen suhteen.” – Jari Henttonen, puheenjohtaja / Suomen Käsipalloliitto

”Tämä vaikuttaa edelleen tabu-aiheelta etenkin joukkuelajeissa; lisäksi myös yksityisasiasia jonka ei pitäisi vaikuttaa mihinkään.” – Sallamaari Muhonen, Helsingin liikuntalautakunta